

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelning
Anton Larsson

BESLUT
2022-11-14

Diarienummer
511-31368-2018
Dossienummer
1460-2218

Sida
1(14)

Bildande av Kroktjärnets naturreservat i Bengtsfors kommun

Innehållsförteckning

Uppgifter om naturreservatet
Beslut om bildande m.m.
Syftet med naturreservatet
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Beslut om föreskrifter
Ärendets handläggning
Länsstyrelsens bedömning och motivering
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista
Bilaga 1a. Karta över friluftsanordningar
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Inkomna yttranden
Bilaga 6. Sändlista

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Kroktjärnets naturreservat
NVR ID:	2053862
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Bengtsfors
Ungefärlig mittpunkt:	N 6529115, E 350515 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Cirka 5,5 km norr om Håverud, öster om sjön Råvarp
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	3,4 ha, varav ca 0,5 ha sjö
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Natura 2000-beteckning:	SE0530151 Högsbyn (ingår delvis i naturreservatet)
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Kroktjärnets naturreservatet.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen beslutar att Västkuststiftelsen ska vara förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, vilket innebär att:

- Vårda och bevara öppna agkärar.
- Bevara och utveckla sumpskog och skogbevuxna myrar med naturskogskaraktär, vilket bland annat innebär ökad mängd gamla träd och död ved i olika former.
- Bevara de inom naturreservatet förekommande naturtyperna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd.

Syftet ska uppnås genom att:

- Agkärren röjs från konkurrerande vegetation som exempelvis vass, pors och vedartad vegetation.
- Skog och våtmarker med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer, vilket innebär att de skyddas från skogsbruk och andra verksamheter som kan påverka området negativt.
- Rörd vegetation från underhåll av kraftledningsgatan tas bort från reservatet så att gödslingsseffekt från nedbruten vegetation undviks till de nedströms liggande agkärren.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Naturreservatet Kroktjärnet omfattar en mindre del av Natura 2000-området Högsbyn samt ett mindre område intill för att få en tillräcklig skyddszon till

agkärren i strandkanten. Agkärr är en prioriterad naturtyp och bestånden vid Kroktjärnet hör till ett av de största i hela länet. Förutom agkärr innehåller området utvecklingsmark till naturtyperna taiga och skogbevuxen myr. Taigan, som består av sumpskog, samt den skogbevuxna myren i området har i sig naturvärden, men fungerar även som skyddszon till agkärren. Det finns även partier med våtmark i kraftledningsgatan som skär genom områdets västra del. Våtmarkerna har också en viktig funktion som skyddszon till agkärren, men här finns även inslag av rikkärsmossor, orkidéer och andra kalkgynnade arter.

Områdets samtliga naturtyper är känsliga för förändrad hydrologi. Särskilt agkärren utgör en känslig naturtyp varför större skyddszon ingår i reservatet. Vidare är bevarandet av taigan och den skogbevuxna myren inte förenligt med skogsbruk eller annan verksamhet som tar området i anspråk. Skogsbruket kan utöver röjning och avverkning av träd även indirekt skada naturvärdena, exempelvis genom körning med tunga fordon, gödsling och dikning, vilket kan påverka områdets hydrologi negativt.

Ett långsiktigt skydd i form av ett naturreservat säkerställer bevarandet och skötseln av Kroktjärnets agkärr, samt bevarar och utvecklar sumpskog och skogbevuxen myrmark med naturskogskaraktär. En högre grad av naturskogskaraktär innebär bland annat fler gamla träd och ökad mängd död ved i olika former.

Området ligger inom värdetrakt för barr- och lövskogar enligt länets strategi för formellt skydd av skog. Karaktäristiskt för flera av skogarna inom trakten är påverkan från kalkrik berggrund, vilket även gäller för detta område. Vidare ligger området inom större områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap. 5 § miljöbalken)

Inom naturreservatet är det förbjudet att göra följande:

1. Uppföra eller väsentligt ändra utformningen av byggnad eller annan anläggning.
2. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla eller bedriva täkt av något slag.
3. Anordna upplag, fylla ut eller tippa massor.
4. Påverka områdets hydrologi genom att dika, dämna, avleda eller valla in.
5. Avverka, gallra, röja, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, oavsett om de står upp eller ligger ner.
6. Så, plantera eller sätta ut arter från samtliga artgrupper.

7. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödsel.
8. Anlägga ledning.

Det är också förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd göra följande:

1. Gräva ner befintliga luftledningar.
2. Bekämpa invasiva främmande arter med metoder som är förbjudna enligt föreskrifterna A2-A7.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

1. När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under förpliktelserna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken i Länsstyrelsens beslut (se punkt B nedan).
2. Vid reparation, underhåll, trädsäkring och ombyggnad av befintlig luftledning gäller inte föreskrifterna A1-A5. Markskador ska då om möjligt undvikas, men uppkommer markskador ska de repareras.

B. Föreskrifter om förpliktelser att tåla intrång (7 kap. 6 § miljöbalken)

Detta avser hela naturreservatet där inget annat anges.

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande åtgärder genomförs för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. Naturreservatets gränser märks ut i terrängen.
2. En informationstavla sätts upp och underhålls enligt bilaga 1a.
3. Rönjning av igenväxningsvegetation i agkärren inklusive bortförsel av röjt växtmaterial.
4. Rönjning av kraftledningsgatan inklusive bortförsel av röjt växtmaterial.
5. Bekämpning av invasiva främmande arter.
6. Åtgärder för att begränsa eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre om angreppen riskerar att hota syftet med naturreservatet. Tillåtna metoder är utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och barkning. Fällda träd ska i första hand lämnas inom naturreservatet men får transporteras ut om natur- eller friluftsvärden påtagligt hotas. Eventuellt fångstvirke ska föras ut ur reservatet.
7. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inom naturreservatet är det förbjudet att göra följande:

1. Framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte i samband med uttransport av fäلت vilt med så kallad älgdragare, fyrhjuling eller motsvarande.
2. Ta bort eller på annat sätt skada döda träd eller buskar, oavsett om de står upp eller ligger ner.

Ordningsföreskrifterna enligt C ovan gäller inte i följande fall:

1. När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under förpliktelseerna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken i Länsstyrelsens beslut (se punkt B ovan).

Ärendets handläggning

Skyddet av naturvärdena vid Kroktjärnet aktualiserades i samband med uppdateringen av bevarandeplanen för Natura 2000-området Högsbyn hösten 2018. Markägaren hörde av sig, och lämnade senare in en Komet-anmälan, angående skydd av agkärren och känslig skog i dess anslutning på sin fastighet. Under bildningsprocessen pågick diskussioner om naturvårdsavtal eller naturreservat var den mest lämpade skyddsformen för Kroktjärnet. I samråd med fastighetsägaren har naturreservat bedömts som en mer lämplig skyddsform för området.

Samtliga berörda mark- och sakägare har förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med utökning, reviderade föreskrifter och ny skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Bengtsfors kommun, Skogsstyrelsen och Sveriges Geologiska Undersökning (SGU).

LRF Västra Götaland, Naturskyddsföreningen regionkansli Väst, Dalslands miljö- och energiförbund och Västkoststiftelsen har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Yttranden

Yttranden har kommit in från Dalslands Miljö- och energiförbund, Svenska kraftnät och Skogsstyrelsen. SGU avstår från att yttra sig.

Inkomna yttranden redovisas i bilaga 5.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

I Kroktjärnets naturreservat finns naturvärden i form av agkärr, sumpskog och skogbevuxen myr. Agkärren finns fläckvis längs strandkanten vid Kroktjärnets avsnörning. Förekomsten är tydligt kopplad till kalkhaltig berggrund som finns i områdets västra del. Arten ag, *Cladium mariscus*, förekommer sällsynt i södra och mellersta Sverige och bedöms generellt vara skyddsvärd. Arten är troligtvis en kvarleva från en varmare tidsperiod. Vid Kroktjärnet finns sannolikt ett av de största agbestånden i Västra Götalands län. I några av Kroktjärnets agkärr finns även karaktäristiska arter för rikkärr, exempelvis späd skorpionmossa, korvskorpionmossa och stor skedmossa.

I anslutning till agkärren finns sumpskog och skogbevuxen myr, delvis med naturskogskaraktär. Naturskogskaraktären visar sig i form av trädskikt av varierad ålder, förekomst av gamla träd, död ved i olika former samt karaktäristiska träd med socklar.

Sumpskogen finns i reservatets södra del och domineras i väster av gran, med inslag av tall och lövträd som björk, al och ask. Enstaka idegranar förekommer också. I östra delen har sumpskogen en helt annan karaktär och trädskiktet består främst av tall, björk och al. I norra och nordöstra delen av reservatet finns skogbevuxen myr dominerad av tallmosse, vilken övergår i lövdominerat kärr närmre den skogsklädda fastmarken.

I västra delen av reservatet skär en kraftledningsgata genom området. Här finns kärr som hålls öppna till följd av underhåll av kraftledningen. Dessa kärr är tuviga med uppväxande sly och enstaka enar. Här och var finns dock inslag av rikkärsmossor, orkideér och andra växter som vittnar om kalk i berggrunden.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Motivering av beslutet

Kroktjärnet är ett område som har höga naturvärden. I synnerhet gäller detta förekomsten av agkärr, men naturvärdena är även knutna till den trädbevuxna myr och sumpskog som finns i området. Förekomsten av kalkgynnade kärlväxter och rikkärsmossor utgör också viktiga naturvärden.

Genom att skydda området som naturreservat bevaras och stärks på sikt de naturvärden som finns i området. Naturreservatet innebär ett skydd mot ingrepp och exploateringar som kan skada naturmiljön. Genom skötselplanen förtydligas den skötsel som krävs för att naturvärdena ska bestå och stärkas.

Agkärrets fortlevnad är beroende av att hydrologin i närområdet lämnas intakt. På sikt behövs också röjning av konkurrerande växtlighet i agkärrsmiljön för att naturtypen ska kunna fortleva.

De skogliga värdena som är knutna till sumpskogen och den trädbevuxna myren stärks genom att området skyddas från skogsbruksåtgärder och får utvecklas fritt. På sikt leder detta till ökad trädålder och ett ökat inslag av död ved i olika dimensioner. Att skogen i anslutning skyddas är en också en förutsättning för att

långsiktigt trygga agkärret, eftersom avverkning kan leda till förändrad hydrologi och ökad näringstillförsel, något som är negativt för agkärren.

De öppna våtmarker som finns i kraftledningsgatan har ett bevarandevärde i sig genom förekomsten av bland annat orkidéer och rikkärsmossor. Bevarandet av dessa kärr fungerar också som en viktig buffert och skyddszon mot den känsliga agkärrensmiljön.

Skyddet av Kroktjärnet bidrar också till det ekologiskt funktionella nätverket av skyddade områden. Utifrån perspektivet grön infrastruktur bidrar naturreservatet till möjligheten för arter att spridas och förflytta sig i landskapet.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Agkärret i naturreservatet är en del av Natura 2000-området Högsbyn (SE0530151).

Naturreservatet ligger inom både riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Dalformationens landskap) samt riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Dalslands sjö- och kanalsystem) och riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken (Dalsland-Nordmarken).

Enligt Bengtsfors kommuns översiktsplan 2013, antagen av kommunfullmäktige 27 november 2013, ligger naturreservatet inom ett område som benämns som ”jord- och skogsbruksbygd”. Områdets status som Natura 2000-område är också uppmärksammat i kommunens översiktsplan och kommunens naturvårdprogram.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att naturreservatet är förenligt med gällande riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen ”Levande sjöar och vattendrag”, ”Levande skogar”, ”Myllrande våtmarker” och ”Ett rikt växt- och djurliv”.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning

mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreseptatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreseptatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreseptatet (7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreseptatet följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla i hela naturreseptatet (se 4 § skogsvårdslagen [1979:429]).

Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektsjärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreseptatet gäller annan lagstiftning som vanligt, till exempel följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000, strandskydd, generella biotopskydd och vattenverksamhet.
- Bestämmelser om artskydd enligt miljöbalken och artskyddsförordningen, till exempel fridlysningsbestämmelser.
- Fiskebestämmelser i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling.
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Kulturmiljölagen.
- Jaktlagstiftningen.
- Lagen om skydd mot olyckor, till exempel generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Väst kuststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen av förvaltaren enligt anvisningar från Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska revideras vid behov.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Dalslänningen och Nya Wermlands-Tidningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som fram-går av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Anton Larsson har varit föredragande. I handläggningen har också medverkat avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Thomas Bergstrand och länsjurist Linda Darestam.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Anton Larsson

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

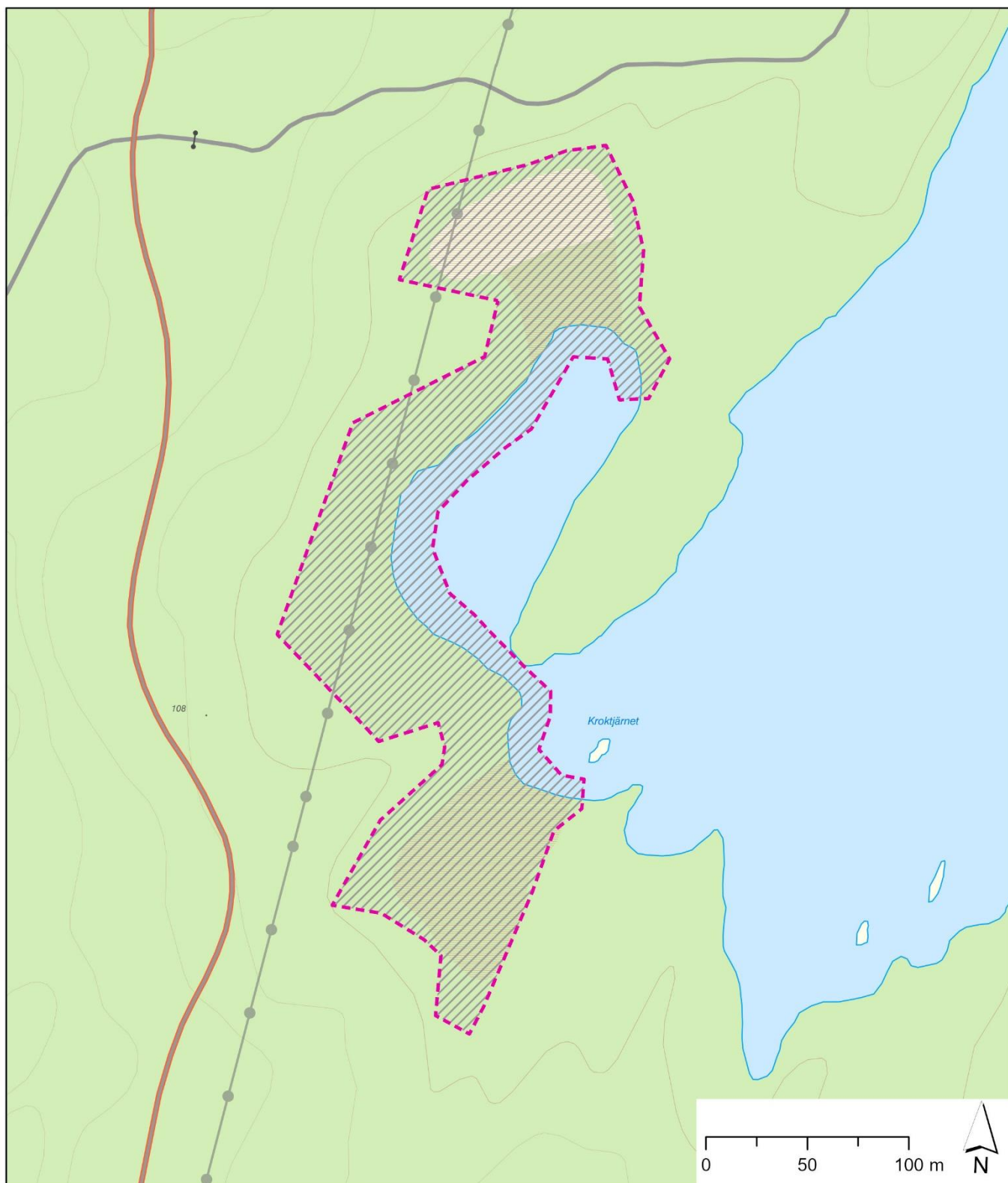
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

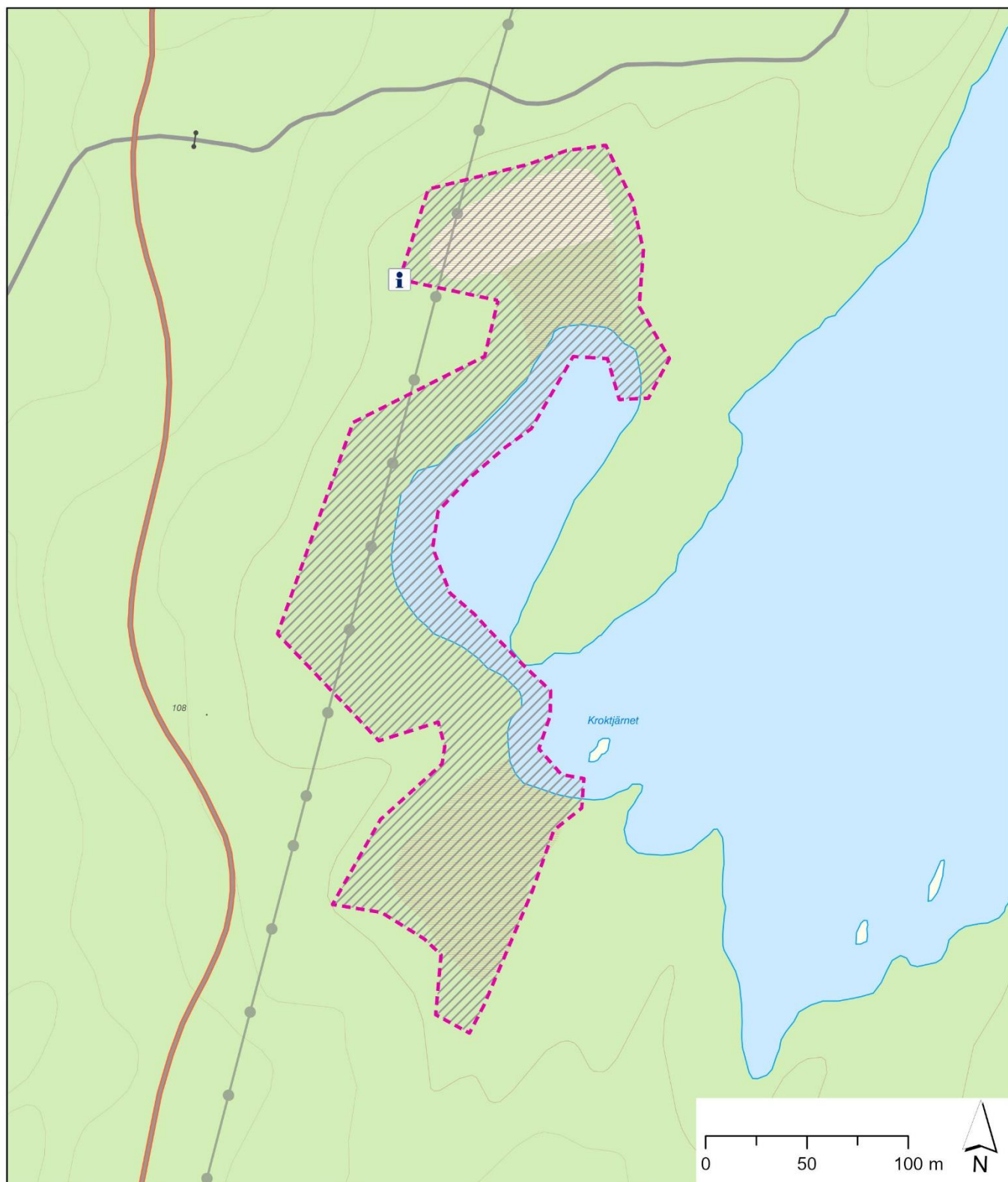
Bilaga 1. Beslutscharta Krok tjärnets naturreservat, Bengtsfors kommun

 Naturreservatets gräns

Illustrationscharta till beslut om
Krok tjärnets naturreservat
Tillhör Länsstyrelsens beslut om
naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Bilaga 1a. Friluftsanordningar Krokstjärnets naturreservat, Bengtsfors kommun

 Naturreservatets gräns

 Informationsskylt

Illustrationskarta till beslut om
Krokstjärnets naturreservat
Tillhör Länsstyrelsens beslut om
naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

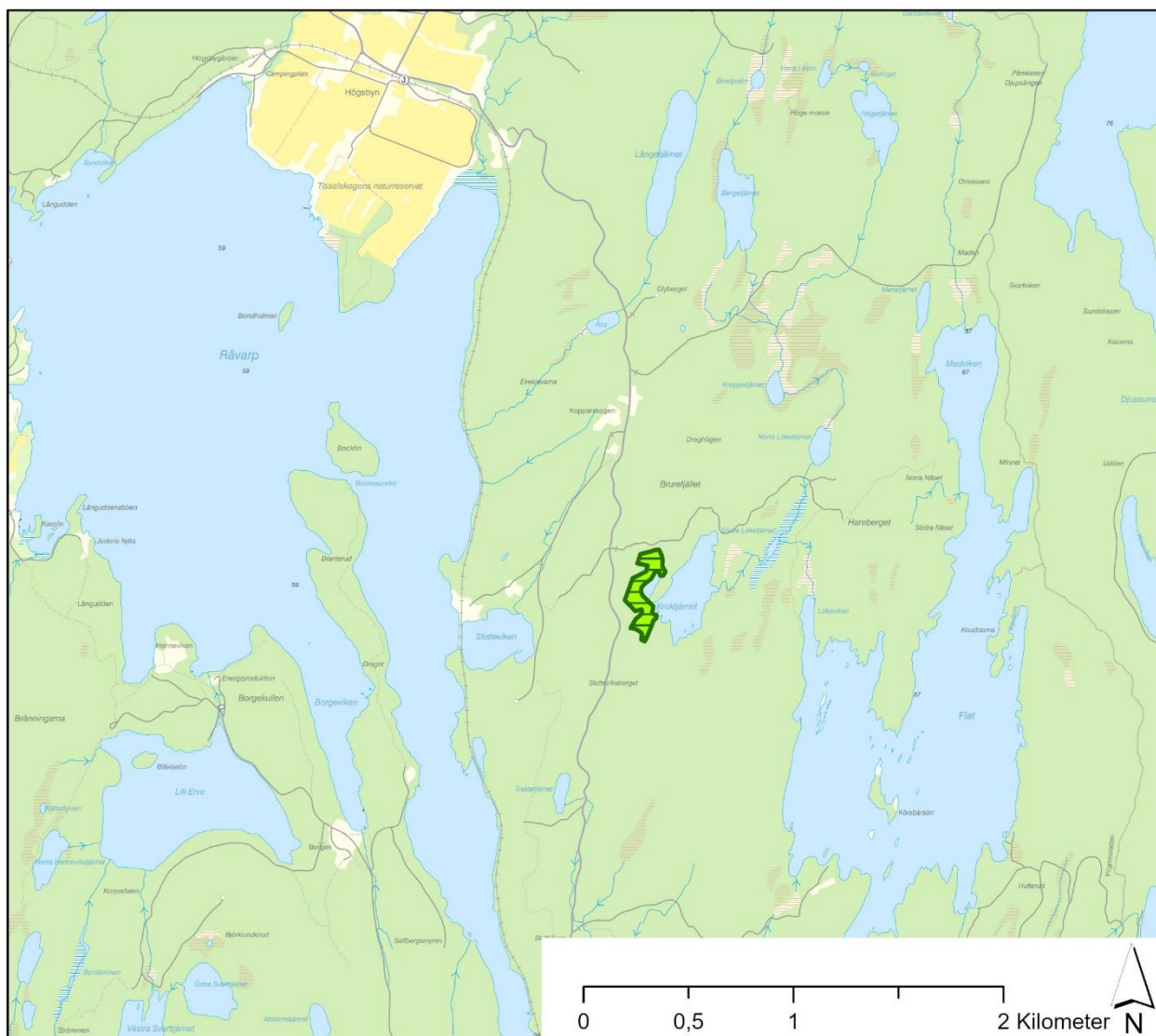

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Bilaga 2
Översiktskarta till beslut om
Kroktjärnets naturreservat
Tillhör Länsstyrelsens beslut om
naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelningen
Anton Larsson
010 – 224 54 47

SKÖTSELPLAN
2022-11-14

Diarienummer
511-31368-2018

Sida
1(16)

Skötselplan för Kroktjärnets naturreservatet, Bengtsfors kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Sammanfattning	4
1.1. Syfte	4
2. Beskrivning av området	5
2.1. Uppgifter	5
2.2. Allmän beskrivning av området	5
2.3. Bevarandevärden	5
2.3.1. Biologiska bevarandevärden	5
2.3.2. Friluftslivsvärden	6
2.4. Övrig bebyggelse och anläggningar	6
3. Skötsel och bevarandemål	7
3.1. Indelning av skötselområden	7
3.2. Bevarandemål	7
3.3. Allmänt om skötseln	7
3.4. Skötselområden med mål och åtgärder	8
3.4.1. Skötselområde 1 Agkär och strandkant med angränsande vattenområde	8
3.4.2. Skötselområde 2 Sumpskog och skogbevuxen myr	9
3.4.3. Skötselområde 3 Öppen våtmark i kraftledningsgata	10
4. Friluftsliv	10
5. Gränsmarkering	11
6. Uppföljning	11
6.1. Dokumentation av skötselåtgärder	11
6.2. Bevarandemål och gynnsamt tillstånd	11
6.3. Revidering av skötselplanen	11
7. Planerad förvaltning	12
8. Referenser	12

BILAGOR

Bilaga 3a: Tabell 1 Naturtyper
Tabell 2 Natura 2000-naturtyper

Bilaga 3b: Karta med skötselområden och friluftsanordningar

Bilaga 3c: Karta över natura 2000-naturtyper

Bilaga 3d: Karta med gräns över naturreservat och natura 2000

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – KROKTJÄRNETS NATURRESERVATET

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet samt när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om naturreservatsförvaltaren, det vill säga den som är ansvarig för områdets skötsel, behöver prioritera. Planerna vänder sig främst till naturvårdsförvaltare och markägare, men också till övriga intressenter.

1. Sammanfattning

1.1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, vilket innebär att:

- Vårda och bevara öppna agkärar.
- Bevara och utveckla sumpskog och skogbevuxna myrar med naturskogskaraktär, vilket bland annat innebär ökad mängd gamla träd och död ved i olika former.
- Bevara de inom naturreservatet förekommande naturtyperna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd.

Syftet ska uppnås genom att:

- Agkärren röjs från konkurrerande vegetation som exempelvis vass, pors och vedartad vegetation.
- Skog och våtmarker med dess flora och fauna i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer, vilket innebär att de skyddas från skogsbruk och andra verksamheter som kan påverka områdets hydrologi negativt.
- Röjd vegetation från underhåll av kraftledningsgatan tas bort från reservatet så att gödslingsseffekt från nedbruten vegetation undviks till de nedströms liggande agkärren.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

2. Beskrivning av området

2.1. Uppgifter

Namn:	Kroktjärnets naturreservatet
Areal:	3,4 ha, varav vatten 0,5 ha
Län:	Västra Götaland
Kommun:	Bengtsfors
Förvaltare:	Västkoststiftelsen
NVR id:	2053862
Natura 2000-beteckning:	Delar ingår i Högsbyn SE0530151
Natura 2000-områdets skyddsstatus:	SCI
Ingående Natura 2000-naturtyper:	Se tabell 2 i bilaga 3a samt bilaga 3c

2.2. Allmän beskrivning av området

Kroktjärnets naturreservat omfattar en mindre del av sjön Kroktjärnet samt delar av närliggande skog och våtmarker. Den del av reservatet som omfattar vatten- och strandmiljön utgörs av en del av natura 2000-området Högsbyn. Reservatet ligger mellan de större sjöarna Råvarp i väster och Flat i öster. Avståndet till närmaste samhällen är cirka 2,5 kilometer (Högsbyn norrut) och 5 kilometer (Håverud söderut). Reservatets storlek är 3,4 hektar.

2.3. Bevarandevärden

2.3.1. Biologiska bevarandevärden

De främsta biologiska bevarandevärdena i området utgörs av de stora bestånden av växten ag, *Cladium mariscus*, som växer i stora delar längs sjöns kanter. Ag är ett relativt sällsynt halvgräs som är knutet till kalkrika sjöar och kärr. Vid Kroktjärnet finns troligen ett av de största bestånden av ag i hela Västra Götaland.

I reservatet ingår även en mindre sumpskog som angränsar till agkärren. Träden i sumpskogen har en varierad ålder och det förekommer gott om död ved. Skogen har även en varierad artsammansättning med gran, tall, björk och al som dominerar i olika delar. Enstaka idegranar vittnar om att marken är kalkrik.

I kraftledningsgatan förekommer våtmarker som innehåller en intressant flora med flera kalkgynnade orkidéer och karakteristiska rikkärsmossor.

Naturreseptatet innehåller den utpekade natura 2000-naturtypen agkärr (7210). I området finns även utvecklingsmark till naturtyperna, agkärr (7210) taiga, sumpskog (9006) och trädbevuxen myr (91D0), se bilaga 3c.

För natura 2000-området Högsbyn, som delvis ingår i Kroktjärnets naturreseptatet, finns en bevarandeplan som är fastställd 2018.

2.3.2. Friluftslivsvärden

Områdets begränsade storlek samt karaktär med sumpskog, kärr och kraftledningsgatan gör att området inte bedöms ha några större värden för friluftslivet. Av den anledningen är inga friluftsanordningar bortsett från en informationsskylt om resevatet planerat till området.

2.4. Övrig bebyggelse och anläggningar

Inom resevatet finns en större kraftledningsgata.

DEL B – SKÖTSEL AV KROKTJÄRNETS NATURRESERVATET

3. Skötsel och bevarandemål

3.1. Indelning av skötselområden

Indelning av skötselområden utgår från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i 3 skötselområden.

Skötselområdena är:

1. Agkärr och strandkant med angränsande vattenområde
2. Sumpskog och skogbevuxen myr
3. Öppen våtmark i kraftledningsgata

Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma. Vad denna indelning grundar sig på redovisas i tabell 1 i bilaga 3a. I skötselområdena kan det även finnas Natura 2000-naturtyper, se tabell 2, bilaga 3a. Natura 2000-naturtypernas avgränsningar framgår av bilaga 3c.

3.2. Bevarandemål

Bevarandemålen beskriver målsättningen med skötsel och åtgärder för respektive skötselområde och Natura 2000-naturtyp. Målen ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder. De ger också förutsättningarna för den uppföljning som planeras.

3.3. Allmänt om skötseln

Det långsiktiga målet med skötseln i området är att bevara de agkärr som finns i reservatet. Detta ska ske genom röjning av konkurrerande vegetation samt genom att skydda närliggande skog från avverkning. Det röjda materialet bortforslas. Sumpskogen ska få utvecklas fritt och på så sätt få en ökad ålder och ökat inslag av död ved. Våtmarkerna i kraftledningsgatan hålls öppna genom röjning. Den röjda vegetationen avlägsnas från området för att undvika en gödslingseffekt.

3.4. Skötselområden med mål och åtgärder

3.4.1. Skötselområde 1 Agkärr och strandkant med angränsande vattenområde

Skötselområde	Naturtyp	Natura 2000-naturtyp	Areal (ha)
1.1	Agkärr	7210 - agkärr	0,033
1.2	Agkärr	7210 – agkärr	0,013
1.3	Agkärr	7210 – agkärr	0,0072
1.4	Agkärr	7210 - agkärr	0,003
1.5	Sjö	Utvecklingsmark till 7210 - agkärr	0,53
Summa			0,59

Beskrivning:

Skötselområdet utgörs av de agkärr samt vattenområden som finns inom reservatet samt en mindre del av Kroktjärnet som är utvecklingsmark till agkärr.

Bevarandemål:

Arealen Agkärr (7210) ska vara minst 0,057 hektar men det är önskvärt att arealen ökar. Ag ska förekomma allmänt till rikligt i kärren och täta bestånd av vass och vedartad igenväxningsvegetation som riskerar att konkurrera ut agen ska inte förekomma. Kärrens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Engångsåtgärder:

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Rövning av konkurrerande vegetation som vass, pors och vedartad vegetation vid behov. Röjt material ska bortforslas.

3.4.2. Skötselområde 2 Sumpskog och skogsbevuxen myr

Skötselområde	Naturtyp	Natura 2000-naturtyp	Areal (ha)
2.1	Sumpskog	Utvecklingsmark till 9006-taiga, sumpskog	1,14
2.2	Sumpskog	Utvecklingsmark till 91D0 - skogsbevuxen myr	0,9
2.3	Sumpskog	Ej natura	0,06
Summa			2,1

Beskrivning:

Skötselområdet utgörs av tre delområden med sumpskogar där olika trädslag dominerar. Förekomst av idegranar indikerar att det finns inslag av kalk i marken. Två av delområdena utgör utvecklingsmark till natura 2000-naturtyperna taiga, sumpskog (9006) samt skogsbevuxen myr (91D0).

Bevarandemål:

Arealen taiga, sumpskog (9006) ska vara minst 1,14 hektar. Arealen skogsbevuxen myr (91D0) ska vara minst 0,9 hektar. Hydrologin i området ska vara ostörd och sumpskogen ska utgöras av träd med en varierad ålder. Inslaget av död ved ska vara stort och den döda veden ska finnas i olika nedbrytningsstadier, olika dimensioner och läge i landskapet.

Engångsåtgärder:

- Inga (fri utveckling).

Underhållsåtgärder:

- Inga (fri utveckling).

3.4.3. Skötselområde 3 Öppen våtmark i kraftledningsgata

Skötselområde	Naturtyp	Natura 2000-naturtyp	Areal (ha)
3.1	Myr	Ej natura	0,16
3.2	Myr	Ej natura	0,53
Summa			0,69

Beskrivning:

Skötselområde utgörs av en kraftledningsgata med inslag av mindre våtmarksmiljöer. Flera kalkgynnade orkidéer och karakteristiska rikkärsmossor förekommer i skötselområdet.

Bevarandemål:

Kraftledningsgatan ska utgöras av en öppen våtmarksmiljö. Uppväxande vegetation röjs regelbundet och tas bort från området.

Engångsåtgärder:

- Inga.

Underhållsåtgärder:

- Röjning av kraftledningsgatan för att hålla området öppet. Röjd vegetation ska tas bort från reservatet för att undvika gödseffekt. Röjningen utförs av naturreservatsförvaltaren.

4. Friluftsliv

Karta med informationsskylt finns i bilaga 3b.

Bevarandemål:

En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet ska finnas.

Engångsåtgärder:

- Uppsättning av en informationstavla.

En informationstavla ska sättas upp på den plats som är markerad på karta i bilaga 3b. Tavlorna ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

- Informationstavlan ska ses över regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar ”Att skylta skyddad natur”.

6. Uppföljning

6.1. Dokumentation av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

6.2. Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målindikatorer att anges. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.3. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Planerad förvaltning

Förvaltningen av Korktjärnets naturreservatet bekostas av staten.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	Skötselområde	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	1	År 1	1
Informationsskylt	3	År 1	1
Röjning av agkärr	1	Vid behov	1
Röjning i kraftledningsgata	3	Vid behov	2
Uppföljning av skötselåtgärd	3	Efter åtgärd	3

8. Referenser

EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Länsstyrelsen Västra Götalands län, 2019, Strategi för formellt skydd av skog i Västra Götalands län. Rapport 2019:05. Länsstyrelsen Västra Götaland, Göteborg.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreservat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2016. Tillgängliga koder för attributet ”Naturtyp” i NNK-IT systemet (Ärendenr: NV-08177-15). Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2017. Nationell strategi för formellt skydd av skog. Rapport 6762, Naturvårdsverket, Stockholm.

Bilaga 3a

Tabell 1 Naturtyper

Markslag och naturtyper. Målarealerna är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

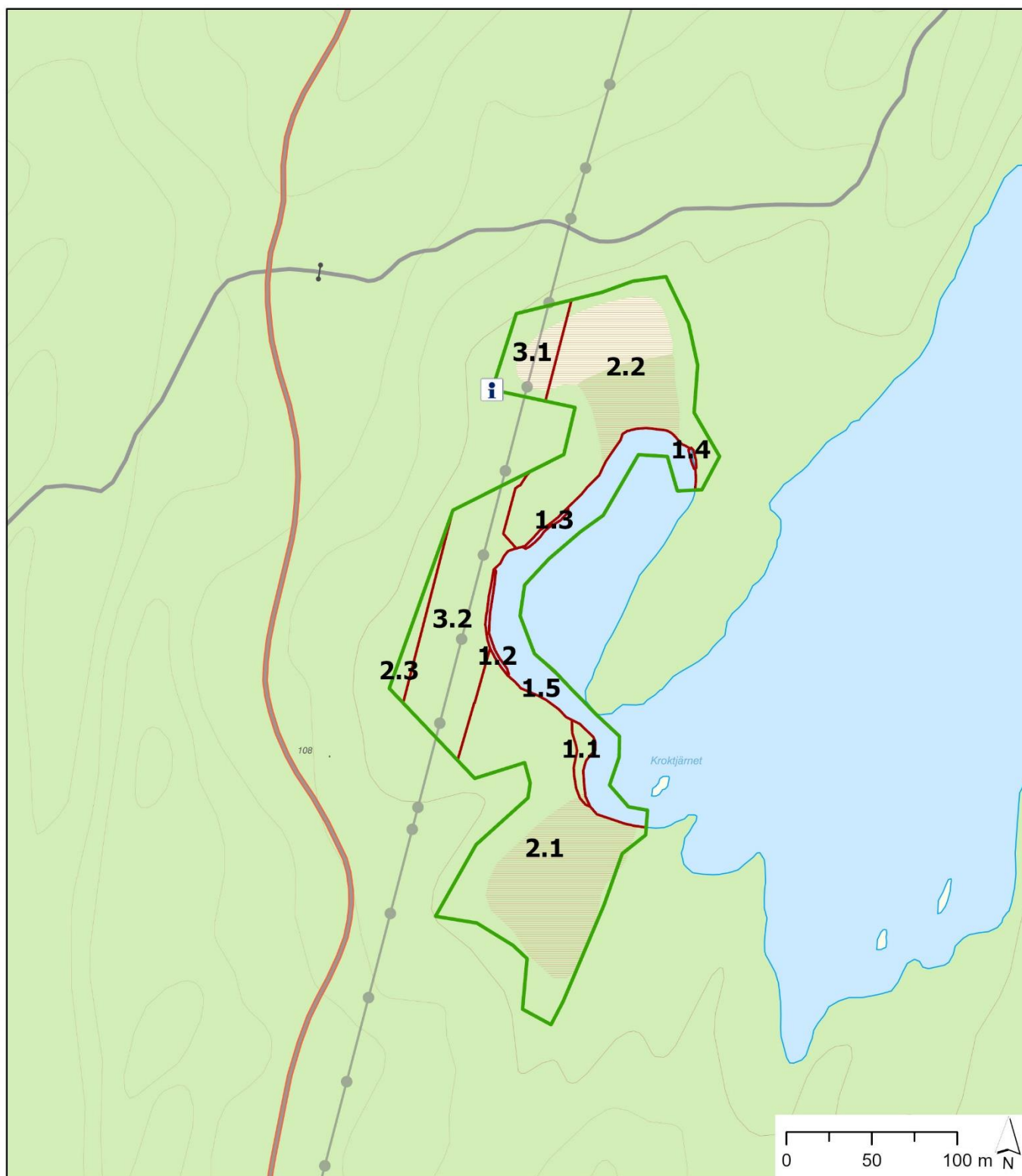
¹ Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003)

Markslag och Naturtyp	Areal år 2018 (ha)	Målareal (ha)
Sumpskog:	2,1	2,1
Myr ⁸ :	0,69	0,69
Sjö ⁵ :	0,53	0
Agkärr	0,057	0,59

Tabell 2 Natura 2000-naturtyper

Förekommande Natura 2000-naturtyper

Kod	Natura 2000-naturtyp	Faktisk areal år 2018 (ha)	Målareal (ha)
3900	Icke natura sjö	0,53	0
7210	Agkärr	0,057	0,59
7999	Våtmark – icke natura	0,69	0,69
9006	Taiga, sumpskog	0	1,14
91D0	Skogsbevuxen myr	0	0,9
9925	Icke natura-skog på fuktig/blöt mark	2,1	0,06

Bilaga 3b. Skötselområden och friluftsanordningar Kroktjärnets naturreservat, Bengtsfors kommun

Informationsskylt

Naturreservatsgräns

Skötselområden

1.1-1.5. Agkär och strandkant - röjning för att främja ag

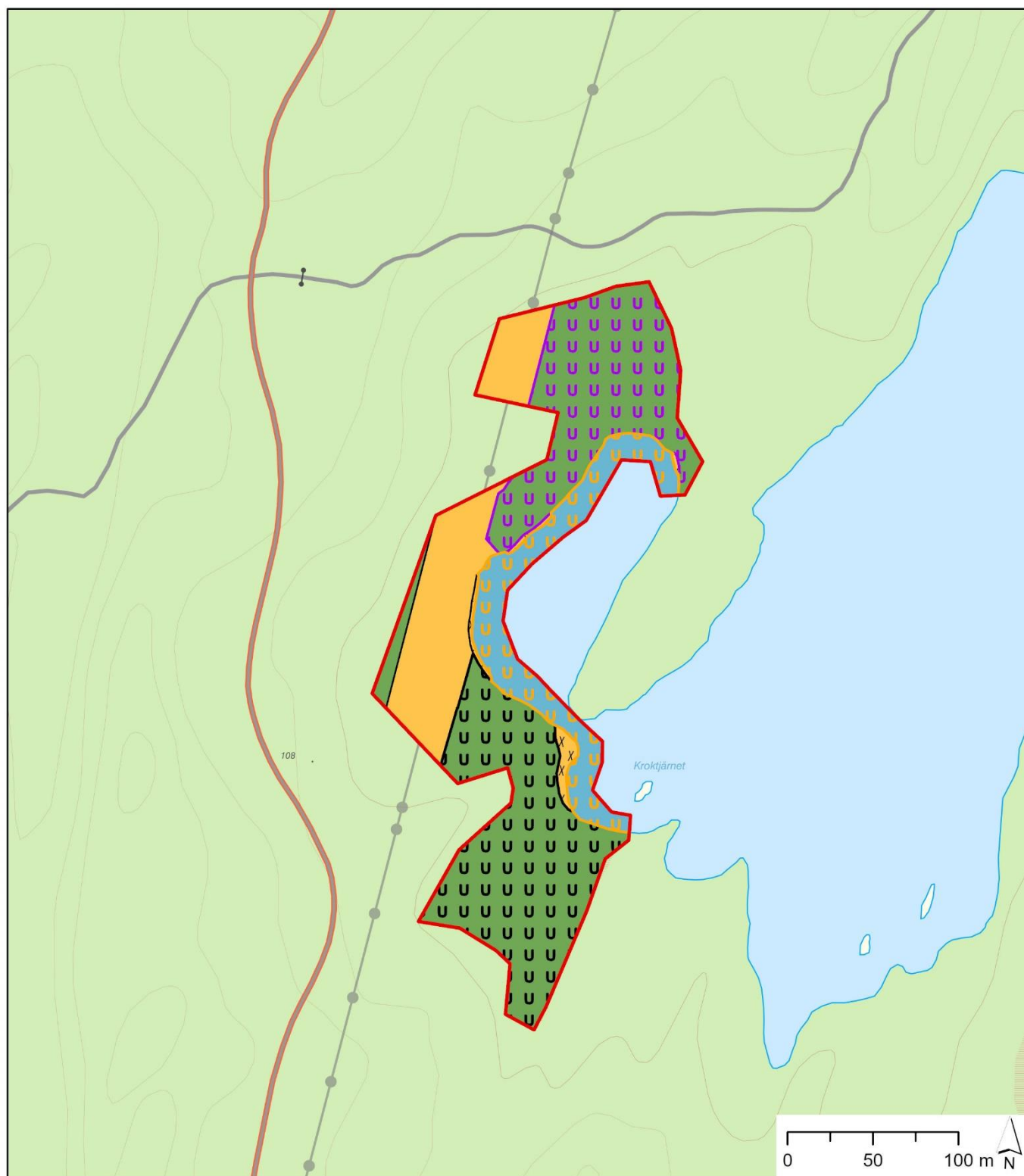
2.1-2.3. Sumpskog och skogsbevuxen myr - fri utveckling

3.1-3.2. Öppen våtmark i kraftledningsgata - röjning av träd och sly

Illustrationskarta till skötselplan för
Kroktjärnets naturreservat
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

Länsstyrelsen
Västra Götaland

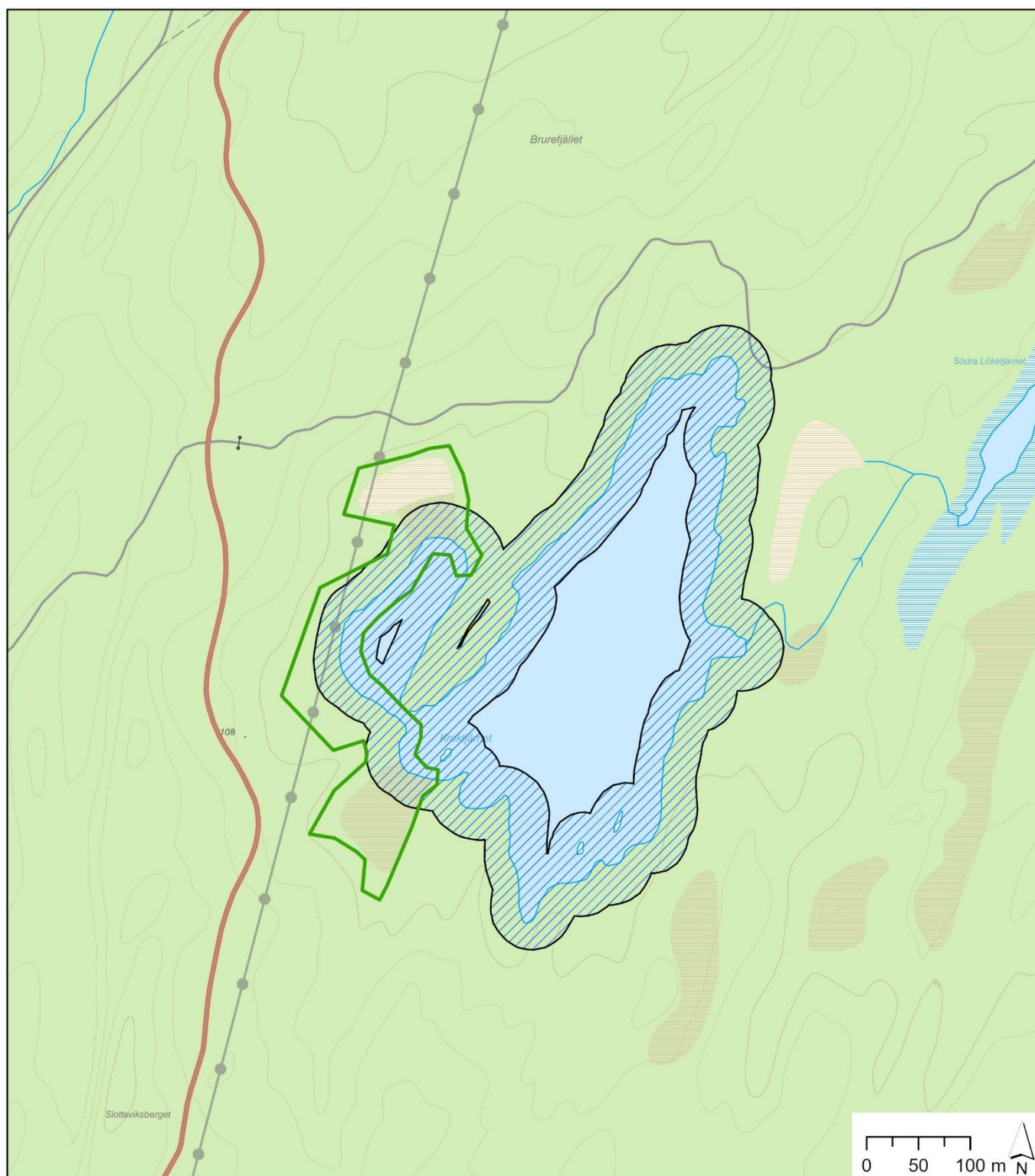
**Bilaga 3c. Natura 2000-naturtyper
Kroktjärnets naturreservat, Bengtsfors kommun**

- Naturreservatsgräns
- 3900 - Icke-natura sjö
- 7210 - Agkär
- 7999 - Våtmark
- 9925 - Icke-natura skog på fuktig/blöt mark
- Utvecklingsmark till agkär - 7210
- Utvecklingsmark till taiga, sumpskog - 9006
- Utvecklingsmark till skogsbevuxen myr - 91D0

Illustrationskarta till skötselplan för
Kroktjärnets naturreservat
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Bilaga 3d. Gräns för naturreservat och natura 2000, Krokstjärnets naturreservat, Bengtsfors kommun

 Naturreservatsgräns

 Natura 2000-området Högsbyn SE0530151

Illustrationskarta till skötselplan för
Krokstjärnets naturreservat,
Bengtsfors kommun
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2022-11-14, dnr 511-31368-2018

Länsstyrelsen
Västra Götaland